

KORKEIMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

VASTAUS TUUSULAN KUNNAN LAUSUMAAN (KH 14.10.2024, § 335)
asiassa diaarinumero 196/03.04.04.04.16/2024.

Korkeimman hallinto-oikeuden lausumapyyntö 5.11.2024

Korkein hallinto-oikeus on 5.11.2024 päivätyllä kirjeellään varannut allekirjoittaneelle mahdollisuuden vastauksen antamiseen Tuusulan kunnanhallituksen lausuman (KH 14.10.2024 § 335) johdosta. Määräaikaa on vastauksen antajan pyynnöstä pidennetty siten, että vastaus tulee antaa 29.11.2024 kuluessa.

Korkeimman hallinto-oikeuden Tuusulan kunnanvaltuustolle 6.9.2024 osoittama lausumapyyntö

Pyynnössä todettiin seuraavaa: ”Korkein hallinto-oikeus pyytää lausumaan oheisen valituslupahakemuksen ja valituksen johdosta. Valituslupahakemuksen ja valituksen osalta lausumaa pyydetään erityisesti pormestari Ikkelän esteellisyyttä koskevasta valitusperusteesta, ja kuntaa pyydetään varaamaan Ikkelälle tilaisuus lausua asiasta”. Lausuma pyydettiin toimittamaan 7.10.2024 mennessä.

Vastaukseni perusteluineen

Toistan kaiken aikaisemmin esittämäni. Totean, että valitusluvan myöntämiseen on lailliset perusteet. Valitus on tutkittava. Valitukseni on hyväksyttävä.

Tuusulan kunnanhallituksen vastaus pormestari Ikkelän esteellisyydestä

Tuusulan kunnanhallitus on antanut vastauksen 14.10.2024 pidetyssä hallituksen kokouksessa. Kokouspöytäkirjan liitteenä on pormestari Ikkelän kirjallinen lausuma. Asiakirjasta ei selkeästi ilmene, että kyseessä on nimenomaisesti Ikkelän lausuma, koska sitä ei ole Ikkelän taholta allekirjoitettu.

Vastaukseni pormestari Ikkelän lausumaan

Asianosaisuus

Nk. Ikkelän lausumassa viitataan alussa Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen 20.12.2023 7469/2023 seuraavasti: ”*Totean aluksi lyhyesti, että hallinto-oikeus on päätöksessään katsonut, että entinen puolisoni ja entisen puolisoni lasten isoisä eivät ole asianosaisia yleiskaava-asiassa, eikä asiassa ole ilmennyt muutakaan esteellisyysperustetta*”.

Tuusulan yleiskaava 2040 ei koske koko kunnan aluetta. Kyseessä ei ole yleispiirteinen yleiskaava, mikä ilmenee mm. kaavamerkinnöistä ja -määräyksistä. Tuusulan yleiskaava 2040 on koko kuntaa koskevaa yleispiirteistä yleiskaavaa yksityiskohtaisempi, vain joitakin kunnan osia koskeva osayleiskaava ja voimassa olevien osayleiskaavojen muutos. Kts. kaavakartta / Tuusulan yleiskaava 2040, merkinnät ja määräykset sekä aluerajaukset.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Asianosainen on sellainen henkilö, jonka etua, oikeutta tai velvollisuutta asia koskee.

Tuusulan yleiskaava 2040:ssä annetaan alueiden maanomistajille lupaus rakentamiseen osittain jopa luparatkaisuin ilman asemakaavan laatimista. Oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jollaisena Tuusulan yleiskaava 2040 on hyväksytty valtuustossa, on lupaus saada asemakaava sen käyttötarkoituksen ja aluerajauksen mukaisesti, joka on osoitettu osayleiskaavalla. Tuusulan yleiskaava 2040:n toteutumisesta ja toteuttamisesta on ja on odotettavissa taloudellista hyötyä alueen maanomistajille, vaikkei kyseisen osayleiskaavan perusteella voitaisikaan suoraan myöntää rakennuslupia. Asemakaavoja laaditaan vain alueille, jotka on osoitettu kyseisessä Tuusulan yleiskaava 2040:ssä. Tämä ilmenee myös kunnanvaltuuston hyväksymistä kaavoitus suunnitelmista.

Taloudellinen hyöty Tuusulan yleiskaavassa 2040 tehdyistä ratkaisuista syntyy, kun kaavassa osoitetaan alueita rakentamiseen eli viimeistään siis siinä tilanteessa, kun Tuusulan yleiskaava 2040 saa lain voiman. Alueiden arvo esimerkiksi nousee, jos rakentamattomia peltoalueita osoitetaan osayleiskaavassa asuntorakentamiseen tai jollekin alueelle mahdollistetaan kaavamääräyksellä vähittäistavarakaupan suuryksikön rakentaminen.

Katson, että Ikkelän lausumassa mainitut henkilöt ovat olleet / ovat asianosaisia. Tuusulan yleiskaava 2040 on koskenut heidän etuaan. Heille on maanomistajina syntynyt taloudellista hyötyä.

Esteellisyydet

Ikkelä siteeraa lausunnossaan Helsingin hallinto-oikeuden päätöstä, jonka mukaan *Ikkelän entisen puolison isää voitaisiin puolestaan pitää hänen läheisenään hallintolain 28 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella, mikäli tämä olisi Ikkelälle erityisen läheinen henkilö.* Valituslupahakemuksesta / valituksesta ilmenee syyt, miksi Ikkelän entisen puolison isää voitaisiin pitää hänen läheisenään. Ikkelä ei ole vastauksessaan ollenkaan kommentoinut asiaa. Ikkelä ei siten ole antanut riittävää selitystä. Korkeimman hallinto-oikeus pitää pyytää asiassa lisäselvitystä joko kirjallisesti tai suullisesti.

Tuusulan kunnanhallitus on käsitellyt nk. Palkkitien kaavamuutosta 30.9.2024 § 318. Päättös on liitteenä. Kaavamuutoksen hakijoina ovat olleet Palkkila Oy ja Hyrylän Palkkitie Oy sekä Tuusulan kunta. Käynnistämissopimukset ovat liitteinä. Kaava-asiakirjoista ei kuitenkaan ilmene, ketkä kaikki omistavat Palkkila Oy:n ja Hyrylän Palkkitie Oy:n osakkeita. Kuulopuheiden mukaan omistajatahoina on Ikkelälle läheisiä henkilöitä.

Ikkelän esteellisuuden selvittämiseksi kaava-asioissa tulee korkeimman hallinto-oikeuden selvittää näiden yhtiöiden omistajatahot tai pyytää Ikkelältä selvitystä esteellisyytensä perusteista. Ikkelä oli nimittäin jäävännyt itsensä pykälän 318 kohdalla, ja ilmoittanut olevansa hallintolain 28.1 pykälän kohdan 7 mukaisesti esteellinen (yleisjäävi) ja poistunut kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Kyseinen hallintolain kohta kuuluu seuraavasti: *Virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.* Hallintolain 27.2 §:n mukaan ” Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa ”.

Yhteenveto

Katson, että kyseistä Tuusulan yleiskaava 2040 käsiteltäessä on pormestari Ikkelä ollut esteellinen.

Tuusulan kunnanhallituksen vastaus Ikkelän esteellisyydestä

Tuusulan kunnanhallituksen vastauksessa ja Helsingin hallinto-oikeuden päätöksessä väitetään, että kyseessä olisi yleispiirteinen yleiskaava.

Kunnanhallitus toteaa vastauksessaan, että asian käsittelyä korkeimmassa hallinto-oikeudessa ohjaa Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa, jonka 37 §:ssä todetaan, että ” *Hallintotuomioistuimen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitetynsi. Hallintotuomioistuimen on tarvittaessa osoitettava asianosaiselle tai päätöksen tehneelle viranomaiselle, mitä lisäselvityksiä asiassa tulee esittää.* ”

Kunnanhallituksen vastauksessa todetaan lisäksi, että ”*Korkeimman hallinto-oikeuden lausumapyyynnön mukaan kuntaa pyydetään varaamaan tilaisuus pormestarille lausua asiasta. Kuntaa ei ole pyydetty hankkimaan uutta selvitystä asiassa, eikä pormestaria toimittamaan asiassa uutta selvitystä Korkeimmalle hallinto-oikeudelle*”. Katson, että Korkeimman hallinto-oikeuden tulee pyytää tarvittaessa lisäselvitystä asiassa.

Vastoin Tuusulan kunnanhallituksen näkemystä valituslupa tule myöntää myös esteellisyyttä koskevan valituskohtani johdosta. Kyseisessä asiassa on lain soveltamisen kannalta samanlaisissa tapauksissa sekä oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi ole tarvetta saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Valitusluvan myöntämiselle on painava syy.

Yhteenveto

Katson edelleen, että pormestari Ikkela on ollut esteellinen. Esteellisyys on aiheuttanut mm. käsittely- ja läsnäolokiellon asiaa koskevissa kokouksissa.

Vastaavanlaisista tapauksista en ole löytänyt korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiä. Lähdän siitä, että sellaisia ei ole. Kyseisessä asiassa on lain soveltamisen kannalta samanlaisissa tapauksissa sekä oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi tarve saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Valitusluvan myöntämiselle on painava syy. Valituslupa tule myöntää. Asia on selvitettävä perusteellisesti

Valitukseni on hyväksyttävä. Tuusulan kunnanvaltuuston päätös 14.11.2022 § 133 on syntynyt Ikkelan esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä. Valtuuston päätös Tuusulan yleiskaava 2040 hyväksymisestä sekä Helsingin hallinto-oikeuden päätös, jolla valitukseni kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä oli hylätty, on tämän vuoksi kumottava.

Tuusulan kunnanhallituksen vastaus muihin kohtiin

Valitusluvan myöntäminen ja valituksen tutkiminen

Tuusulan kunnanhallitus on katsonut, että valitusluvan myöntämiselle ei ole perusteita. Katson, että valitusluvan myöntämiselle on lain mukaiset perusteet päinvastoin kuin kunnanhallitus on lausunut. Valituslupa tulee myöntää ja valitus tutkia. Katson edelleen, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se muutoinkin lainvastainen. Valitukseni ei ole perusteeton. Kunnanvaltuuston päätös tulee kumota.

Olennaiset muutokset

Katson edelleen, että Tuusulan yleiskaavan 2040, joka on tosiasiallisesti osayleiskaavatason suunnitelma, nähtävillä olon jälkeen kaava-asiakirjoihin on tehty olennaisia muutoksia. Perustelut on luettavissa valituslupahakemuksesta ja valituksesta.

Tässä kohdin painotan sitä, että lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto- oikeuden ratkaistavaksi. Kuntalaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että kaava-asiakirjoihin, eritoten kaavakarttaan ja kaavamääräyksiin ja –merkintöihin ei tehdä lain mukaisen nähtävillä olon jälkeen enää olennaisia muutoksia. Valitusluvan myöntämiseen on siten myös painava syy. Asiassa tarvitaan tässä tapauksessa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu.

Tallinna-tunneli

Lausumassa todetaan, että ”*Tallinna- tunnelin sijainnin siirtyminen ei ole ollut olennainen muutos, sillä kaavamääräyksen mukaan kyseessä on yhteystarve, jolla osoitetaan liikenteen yhteystarpeet, joiden tarkka sijainti tai toteutustapa vaatii tarkempaa selvittämistä*”.

Radan linjaus on siirretty aivan toiseen paikkaan toisenlaisin määräyksiin kuin kaavaehdotuksessa kuten kunnankin lausumassa todetaan. Kyseessä on olennainen muutos. Kaavakarttoja tarkasteltaessa tämä on ilmiselvää.

Riihikallion ja Sahankulman aluevarausten muuttaminen

Kunnan lausumassa todetaan, että ”Riihikallion ja Sahankulman aluevarausten muuttuminen ei ole olleet olennaisia muutoksia, sillä kaavamääräykset sallivat pääosin saman luonteisia toimintoja kuin nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa”.

Kaavamääräykset eivät salli pääosin saman luonteisia toimintoja kuin nähtävillä olleessa yleiskaavaehdotuksessa.

Riihikalliossa oli alue varattu yleiskaavaehdotuksessa pääosin erillispientalojen rakentamiseen. Alueen pääkäyttötarkoitus oli omakotivaltainen asuinalue. Valtuuston hyväksymässä kaavassa pääkäyttötarkoitus oli muutettu keskustatoimintojen alueeksi, alakeskus. Alakeskus on siirretty Riihikallion keskustasta Tuusulanväylän varteen. Kyseessä on ollut selkeästi olennainen muutos.

Sahankulman pohjoispuolen alue oli varattu yleiskaavaehdotuksessa kerrostalovaltaiseksi asuntoalueeksi (AK). AK-alueen kaavamääräykset eivät mahdollista alueelle paikallisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön tai niihin verrattavissa olevan myymäläkeskittymän sijoittamista alueelle. Kaavaa on muutettu nähtävillä olon jälkeen C-1-alueeksi, joka sallii paikallisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön tai niihin verrattavissa olevan myymäläkeskittymän sijoittamista alueelle. Kyseessä on selkeästi olennainen muutos.

Kts. myös valitusasiakirjat.

Muut kohdat

Kts. valituslupahakemus ja valitus.

Yhteenveto

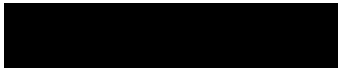
Katson, että valitusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Sen vuoksi valituslupahakemus tulee hyväksyä.

Katson, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja se on muutoinkin lainvastainen.

Tuusulan yleiskaava 2040 ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen vaatimuksia. Kaava ei ole laadittu kaikilta osin perustuslain ja erityislainsäädännön mukaisesti.

Valitukseni ei ole perusteeton. Kunnanvaltuuston tekemä kaavan hyväksymispäätös sekä Helsingin hallinto- oikeuden päätös tulee kumota. Valitukset ja vaatimukset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta eivät ole perusteettomia. Kunnan vaatimukset kaikkien valitusten ja oikeudenkulujen korvausvaatimuksen hylkäämisestä tulee hylätä.

Tuusulassa, 29.11.2024

Liitteet:

Palkkitie-asiakirjat:

Kunnanhallituksen päätös

Käynnistämissopimukset Palkkila Oy ja Hyrylän Palkkitie Oy